

Alueellinen opiskeluhooltosuunnitelma

2022-2025

Sisällysluettelo

1. Johdanto	1
2. Opiskeluhoitopalvelujen alueellisen toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet.....	3
2.1 Mitä tarkoittaa opiskeluhoito?.....	3
2.2 Oppilashuollon palvelut esi- ja perusasteella	5
Kuraattori.....	6
Koulupsykologi	6
Kouluterveydenhuolto	6
Kouluterveydenhoitaja	7
Koululääkäri	7
2.3 2.asteen opiskeluhoollon palvelut	8
Kuraattori	8
Psykologit.....	9
Opiskeluterveys	9
Terveystenhoitajat	11
Lääkärit	11
3. Suunnitelma hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien välisestä yhteistyöstä	12
3.1 Yksilökohtainen monialainen asiantuntijaryhmä	12
3.2 Opiskeluhoollon palveluiden yhteisöllinen työ	13
3.3 Kodin ja opiskeluhoollon välinen yhteistyö	13
3.4 Alueellisen yhteistyön tavoitteet	14
4 Alueella sijaitsevien koulutuksen järjestäjien opiskeluhoitosuunnitelmista ilmenneet arviot opiskeluhoitopalvelujen kokonaistarpeesta ja muut mahdollisesti tarvittavat toimenpiteet.....	15
4.1 Opiskeluhoollon palveluiden mitoitus	17
4.2 Suunnitelma opiskeluhoitopalvelujen voimavarojen kohdentamisesta	18
5. Toimenpiteet suunnitelman toteuttamiseksi, seurantaan ja arviointiin.....	19

1. Johdanto

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan hyvinvointialueella tulee olla alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma hyvinvointialueen vastuulla olevien opiskeluhuoltopalvelujen järjestämiseksi. Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma laaditaan opiskeluhuollon alueellisessa yhteistyöryhmässä ja se perustuu opetuksen sekä koulutuksen järjestäjien opiskeluhuoltosuunnitelmiin.

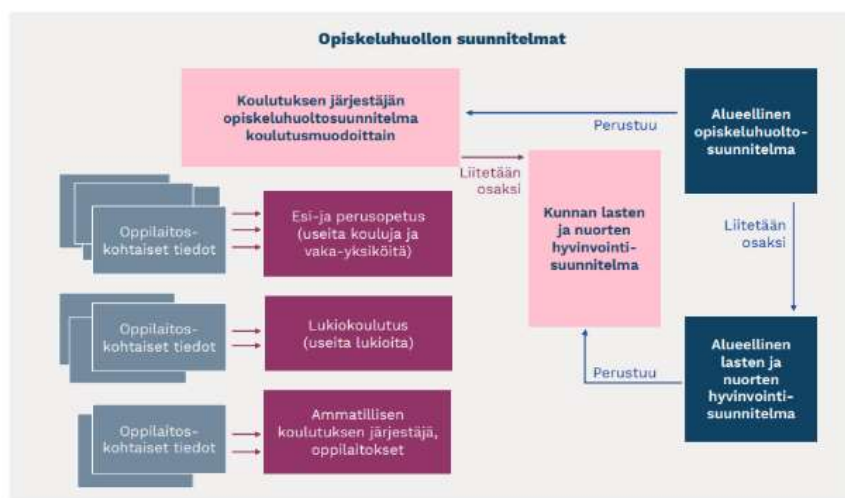
Etelä-Karjalan alueellisen yhteistyöryhmän osallistujat on sovittu hyvinvointialueen ja kuntatoimijoiden kesken (liite 1). Opiskeluhuollon yhteistyöryhmässä ovat edustettuina alueen kaikki 9 kuntaa (Imatra, Lappeenranta, Lemi, Luumäki, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti, Savitaipale ja Taipalsaari) opetuksenjärjestäjinä sekä alueen muut 6 (Itä-Suomen koulut ja lukiot LPR ja Imatra, Steiner, STEP Ruokolahti, Joutsenon opisto, SAMPO, Kristillinen koulu Omenapuu) koulutuksen järjestäjää. Mukana ovat myös oppilas- ja opiskelijaedustajat, huoltajien edustajat sekä tarvittaessa kutsutaan muita yhteistyötahoja.

Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma on alueellisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman liitteenä. Alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman arviointi ja raportointi toteutetaan alueellisessa hyvinvointikertomuksessa. Opiskeluhuollon alueellisen toteutumisen tavoitteita ja toteutumisen mittarointia tullaan päivittämään hyvinvointialueen perhepalveluissa vuodesta 2024 alkaen.

Hyvinvointialueella tulee olla valtuustokausittainen alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma hyvinvointialueen vastuulla olevien opiskeluhuoltopalvelujen järjestämiseksi. Suunnitelma hyväksytään hyvinvointialueen aluevaltuustossa ja se on tarkistettava tarvittaessa. (Alueellinen

opiskeluhoiltosuunnitelma OhL 13 a § 25.5.2022/377) Tämä suunnitelma on hyväksytty hyvinvointialueen aluevaltuustossa 28.1.2025.

Alueellisessa opiskeluhoiltosuunnitelmassa on huomioitava opiskelijoiden kielellisten oikeuksien toteutuminen opiskeluhoiltopalveluissa. Tässä pykälässä tarkoitettu opiskeluhoiltosuunnitelma tulee liittää lastensuojelulain 12 §:n 3 momentissa tarkoitettuun alueelliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

Alueellisen opiskeluhoiltosuunnitelman sisältö

- opiskeluhoiltopalvelujen alueellisen toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet
- suunnitelma hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien välisestä yhteistyöstä
- alueella sijaitsevien koulutuksen järjestäjien opiskeluhoiltosuunnitelmista ilmenneet arviot opiskeluhoiltopalvelujen kokonaistarpeesta ja muut mahdollisesti tarvittavat toimenpiteet
- suunnitelma opiskeluhoiltopalvelujen voimavarojen kohdentamisesta
- toimenpiteet suunnitelman toteuttamiseksi ja seuraamiseksi

2. Opiskeluhoitopalvelujen alueellisen toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet

Opiskeluhoollon palveluiden tavoitteena Etelä-Karjalan hyvinvointialueella on:

- on toteuttaa monialaista opiskeluhoitotyötä sekä tukea oppilaitoshyvinvointia ja turvallisuutta yhteisö-, ryhmä- ja yksilötasolla
- mittarointityön yhdenmukaistaminen perhepalveluissa vuoden 2024 aikana
- Lasten ja nuorten hyvinvointikertomuksen mukaisesti huomioida hyvinvointialueen Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) kärkiohjelmat

1.2 Opiskeluhoollon palveluiden moniammatillinen yhteistyö esi-, perus- ja 2.asteella

Kaikille lapsille ja nuorille yhteisten sosiaali- ja terveydenhuollon tavoitteita ovat perheiden hyvinvointi, ennaltaehkäisevä hoitotyö sekä lasten ja nuorten koulunkäynnin seuranta ja tukeminen. Lisäksi seurataan ja tuetaan fyysistä, psyykkistä sekä sosiaalista kasvua. Tarvittaessa lapsi tai nuori ohjataan muihin palveluihin. Esi- ja perusopetuksen oppilaiden ja oppilaitosyhteisön hyvinvointi sekä kotien ja oppilaitoksen välisen yhteistyön toteuttaminen on kaikkien oppilaitoksessa työskentelevien sekä oppilashuoltopalveluista vastaavien viranomaisten ja työntekijöiden vastuulla.

2.1 Mitä tarkoittaa opiskeluhoolto?

Opiskeluhoolto on kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävää työtä, jolla edistetään, ylläpidetään ja luodaan edellytyksiä oppilaan ja opiskelijan hyvälle oppimiselle, psyykkiselle ja fyysiselle terveydelle sekä sosiaaliselle hyvinvoinnille.

Opiskeluhuollon palveluja toteutetaan esi-, perus- ja toisen asteen oppilaitosten opiskelijoille, heidän huoltajilleen sekä oppilaitosyhteisöille lähipalveluina.

Opiskeluhuollon tehtävänä on:

- Ennaltaehkäisevä, koko oppilaitosyhteisöä tukeva yhteisöllinen opiskeluhoito, jonka tavoitteena on edistää opiskeluyhteisön ja -ympäristön hyvinvointia, terveellisyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä, yhteisöllistä toimintaa sekä kodin ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä.
- Yksilökohtainen opiskeluhoito, joka edistää opiskelijoiden terveyttä, hyvinvointia, oppimista ja osallisuutta sekä pyrkii ennaltaehkäisemään ongelmien syntymistä. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon tavoitteena on tunnistaa tuen tarve mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja tarjota tuki oikea aikaisesti. (Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan yksittäisille opiskelijoille annettavia koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja, opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalveluja sekä monialaista yksilökohtaista opiskeluhoitoa.)

Opiskeluhoitoa toteutetaan opetustoimen sekä hyvinvointialueen monialaisena yhteistyönä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut järjestetään kokonaisvaltaisesti yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen, esiopetuksen, perusopetuksen sekä toisen asteen oppilaitosten kanssa. Tarpeen mukaan yhteistyötä tehdään myös muiden hallintokuntien ja kolmannen sektorin kanssa. Yhteistyötä on kuvattu esi-, perus- ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelmassa, sekä neuvola-asetuksen toimintaohjelmassa sekä ammattiopiston opetussuunnitelmassa.

Opetuksen tai koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma korvaa aiemmat koulu- tai oppilaitoskohtaiset opiskeluhoitosuunnitelmat, jotka ovat poistuneet laista ja Opetushallituksen valtakunnallisista määräyksistä.

Vuonna 2014 voimaan astuneessa Oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa (1287/2013) velvoitetaan kukin koulutuksen järjestäjä vastaamaan siitä, että opiskeluhoollon

toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan oppilaitoskohtainen opiskeluhoitosuunnitelma. Suunnitelma on laadittava yhteistyössä oppilaitoksen henkilöstön, opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa.

Opiskeluhoitosuunnitelma voi olla myös kahden tai useamman oppilaitoksen yhteinen. Suunnitelma on tarkistettava vuoden kuluessa siitä, kun 12 §:ssä tarkoitettu lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on tarkistettu. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan hyvinvointialueella tulee 1.1.2023 lähtien olla alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma hyvinvointialueen vastuulla olevien opiskeluhoitopalvelujen järjestämiseksi. Suunnitelma hyväksytään hyvinvointialueen aluevaltuustossa.

Alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman laadinnasta vastaa opiskeluhoillon alueellinen yhteistyöryhmä. Suunnitelman tulee perustua opetuksen ja koulutuksen järjestäjien opiskeluhoitosuunnitelmiin.

Opiskeluhoitosuunnitelmassa linjataan myös toimintatavat kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan sekä kriisitilanteiden varalle.

2.2 Oppilashuollon palvelut esi- ja perusasteella

Hyvinvointialue vastaa opiskeluhoillon psykologi- ja kuraattoripalvelujen sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuoltopalvelujen järjestämisestä opiskelijoille. Opiskeluhoillon palveluita toteutetaan sekä yksilökohtaisella että yhteisöllisellä tasolla. Oppilas- ja opiskeluhoitolain mukaan opiskeluhoillon palvelut ovat ennaltaehkäisevää palvelua, opiskeluhoillon kuraattori ja psykologityössä painopisteen tulisi olla yhteisöllisessä työssä.

Kuraattori

Kuraattori on koulun sosiaalityön asiantuntija. Kuraattorin tehtäviä ovat kouluhyvinvoinnin tukeminen yhteisö-, ryhmä- ja yksilötasolla. Kuraattorilta saa apua, kun lapsella tai nuorella on pulmia koulunkäynnissä esim. poissaolot, koulumotivaatio, kaverisuhteissa tai hänen elämässään tapahtuu muutoksia, jotka vaikuttavat koulunkäyntiin.

Koulupsykologi

Koulupsykologi on oppilaitoksen mielenterveyden ammattilainen. Koulupsykologi tukee oppilaan kouluhyvinvointia yhteisö-, ryhmä- ja yksilötasolla. Psykologit ovat apuna lapsen tai nuoren oppimiseen, keskittymiseen, tunne-elämään ja käyttäytymiseen liittyvissä huolissa. Koulupsykologiset tutkimukset toteutetaan osana oppilashuoltotyötä. Koulupsykologipalvelut esiopetusikäisillä toteutuvat Lasten ja nuorten talon kehityksellisten palveluiden kautta.

Kouluterveydenhuolto

Kouluterveydessä jatketaan oppilaiden neuvolassa aloitettua kasvun kehityksen ja kehityksen seurantaa, myös esiopetuksessa olevien osalta. Sairauksien tutkimus ja hoito tapahtuu pääsääntöisesti hyvinvointi- ja terveysasemilla.

Kouluterveydenhuollon rungon muodostavat vuosittaiset terveystarkastukset painottuvat ennaltaehkäisyyn. Kouluterveydenhuollon tarkastukset alkavat 6-vuotiaana. Tarkastuksen tekee terveydenhoitaja siinä koulussa, johon lapsi menee ensimmäiselle luokalle. Kouluterveydenhuollon tehtäviin sisältyvät:

Kouluterveydenhuollon tehtävät:

1. oppilaan kasvun ja kehityksen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
2. vanhempien ja huoltajien kasvatustyön tukeminen

3. oppilaan erityisen tuen tai tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen ja tukeminen, pitkäaikaisesti sairaan lapsen omahoidon tukeminen yhteistyössä muiden opiskeluhoillon toimijoiden kanssa sekä tarvittaessa jatkotutkimuksiin ja -hoitoon ohjaaminen
4. kouluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta
5. suun terveydenhuolto
6. oppilaan terveydentilan toteamista varten tarpeelliset erikoistutkimukset

Kouluterveydenhoitaja

Kouluterveydenhoitaja on terveyden edistämisen asiantuntija esi- ja perusopetuksessa. Hän vastaa hoitotyön asiantuntijuudesta kouluterveydenhuollossa ja toimii lääkärin työparina. Terveystenhoitajan tehtävät liittyvät koulu- ja oppilaitosyhteisöön ja ympäristöön, yksittäiseen oppilaaseen tai opiskelijaan ja perheeseen sekä monialaiseen yhteistyöhön.

Kouluterveydenhuolto tarkastaa kouluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin monialaisessa yhteistyössä joka kolmas vuosi. Tarkastuksessa todettujen puutteiden korjaamista seurataan vuosittain.

Koululääkäri

Koululääkäri toimii lääketieteellisenä asiantuntijana kouluterveydenhuollossa. Lääkäri työskentelee terveydenhoitajan työparina ja on konsultoitavissa myös silloin, kun ei ole koulussa paikalla. Yhteydenotot koululääkäriin tapahtuvat terveydenhoitajan kautta

Kouluterveydenhuollon lääkärin tehtävät liittyvät koulu yhteisöön ja ympäristöön, yksittäiseen oppilaaseen ja perheeseen sekä monialaiseen yhteistyöhön koulussa ja sosiaali- ja terveyspalveluissa.

2.3 2.asteen opiskeluhuollon palvelut

Opiskeluhuollon palvelut pyrkivät vaikuttamaan oppilaitokseen yhteisönä, jotta se olisi entistä toimivampi ja turvallisempi paikka opiskelijoiden kasvuun, yhdessäoloon ja oppimiseen. Opiskeluterveydenhuoltoon kuuluu myös opiskeluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä opiskeluyhteisön hyvinvoinnin edistäminen sekä seuranta.

Kuraattori

Kuraattoripalvelut ovat osa sosiaalihuollon palveluja. Opiskeluhuollon kuraattorin tehtävänä on edistää ja tukea opiskelijoiden oppimista, opiskelua, hyvinvointia, sosiaalisia valmiuksia ja toimintakykyä sekä edistää koko opiskeluyhteisön hyvinvointia. Kuraattori tekee yhteistyötä perheiden, oppilaitoksen muiden työntekijöiden ja yhteistyöverkostojen kanssa.

Kuraattori antaa tukea ja ohjausta esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:

perhetilanne, ero tilanteet, vanhemmuus, oma tai läheisen päihteiden käyttö sekä mielenterveysongelmat, sosiaaliset suhteet, seurustelu- ja parisuhde, kiusaaminen, yksinäisyys, ristiriita tilanteet, koulunkäynti ja opiskelu (esimerkiksi poissaolot), motivaatio, opiskelun järjestelyt, tunne-elämä (esim. ahdistus, stressi, levottomuus, aggressiivisuus, häiritsevä käytös), vapaa-aika, pelaaminen, lastensuojelulliset huolet, kriisit, itsenäistyminen ja arjenhallinta, taloudellinen tilanne ja asuminen.

Kuraattori voi ohjata ja neuvoa hakeutumisesta opiskeluhuollon muille työntekijöille ja muihin palveluihin. Hän voi antaa anonymiä neuvontaa ja ohjausta opettajille ja muille oppilaitoksessa työskenteleville ammattilaisille sekä huoltajalle, esimerkiksi tilanteessa, kun on herännyt huoli opiskelijasta.

Psykologit

Psykologit tukevat opiskelijan oppimista, opiskelua sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia ja hyvinvointia sekä edistävät koko oppilaitosyhteisön hyvinvointia. Psykologit tekevät yhteistyötä perheen ja muiden läheisten, oppilaitoksen muiden työntekijöiden sekä yhteistyötahojen kanssa.

Opiskeluhuollon psykologien tehtäviin kuuluvat tunne-elämään, käyttäytymiseen, mielenterveyteen, oppimiseen, tarkkaavuuteen ja opiskeluun liittyvien pulmien selvittely ja tukeminen. Näiden lisäksi psykologit tarjoavat keskusteluapua ammatilliseen suuntautumiseen liittyvissä kysymyksissä. Hyvinvoinnin edistäminen, ongelmien ehkäiseminen ja normaalin kehityksen tukeminen ovat keskiössä. Työ tapahtuu ennen kaikkea luokissa, ryhmissä ja kouluyhteisössä. Työ on ehkäisevää mielenterveystyötä oppilaitoksen arjessa.

Psykologi on koulun henkilöstön konsultoitavissa opetus- ja kasvatustyön kysymyksissä. Esimerkiksi seuraavissa tilanteissa: työrauhan parantaminen, oppimisvaikeuksien huomioiminen opetuksessa tai psykiatrisen diagnoosin kanssa kouluun tulevan oppilaan tukitoimien ja kohtaamisen suunnittelussa. Ahdistus- ja paniikkihäiriöissä sekä tarkkaavuuden ongelmissa opettajat voivat hyödyntää psykologin konsultaatiota ja mukana olemisesta, kun tukitoimia järjestetään.

Opiskeluterveys

Opiskeluterveydenhuollon palvelua antavat terveydenhoitajat, lääkärit ja psykiatrisen sairaanhoitaja. Opiskeluterveydenhuoltoon kuuluu terveyden ja sairaanhoitopalvelut. Tavoitteena on edistää opiskelijoiden terveyttä, hyvinvointia ja opiskelukykyä.

Tehtäviin kuuluu:

1. oppilaitoksen opiskeluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä opiskeluyhteisön hyvinvoinnin edistäminen sekä seuranta kolmen vuoden välein
2. opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin sekä opiskelukyvyn seuraaminen ja edistäminen, johon sisältyvät kaksi määräaikaista terveystarkastusta (terveydenhoitaja ja lääkäri) ja kaikille opiskelijoille terveystarkastukset yksilöllisen tarpeen mukaisesti
3. perusterveydenhuollon terveyden- ja sairaanhoitopalvelujen järjestäminen opiskelijoille, mielenterveys- ja päihdetyö, seksuaaliterveyden edistäminen ja suun terveydenhuolto mukaan lukien
4. opiskelijan erityisen tuen tai tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen sekä opiskelijan tukeminen ja tarvittaessa jatkotutkimuksiin tai -hoitoon ohjaaminen sekä psykoterapiaan ohjaamisen edellyttämä hoito ja lausunto.

Opiskeluterveydenhuoltoon kuuluu opiskelijan erityisen tuen tai tutkimus tarpeen varhainen tunnistaminen sekä opiskelijan tukeminen ja tarvittaessa jatkotutkimuksiin tai -hoitoon ohjaaminen.

SORA-lainsäädännön mukaiset toimet terveydenhuollossa toteutetaan pääsääntöisesti opiskeluterveydenhuollon kautta. Terveys­den­huollon tehtävänä on arvioida opiskelijan terveyttä ja toimintakykyä opiskelijaksi ottamisen vaiheessa sekä tilanteissa, joissa opiskelijalta vaaditaan huumausainetestä koskevan todistuksen esittämistä tai harkitaan opiskelijan opiskeluoikeuden peruuttamista tai palauttamista (Sora säädökset eivät koske lukio koulutusta).

Opiskeluterveydessä on työssä psykiatrinen sairaanhoitaja, rajatun lääkkeenmäärä­m­is­oi­keuden omaavia terveydenhoitajia ja seksuaalineuvoja koulutuksen käyneitä terveydenhoitajia.

Terveydenhoitajat

Työtä tehdään monialaisessa yhteistyössä niin opiskelijoiden ja tarvittaessa huoltajien, oppilaitoksen henkilökunnan, kuin eri ammattiryhmien ja työyhteisöjen edustajien kanssa. Terveydenhoitajien tehtäviin kuuluvat: Terveystarkastukset, tartuntatautilain edellyttämät ja ammattialakohtaiset tehtävät ja tarkastukset, hoidontarpeen arviointi, terveydenhoitokäynnit ja sairausvastaanottokäynnit (ml. mielenterveys- ja päihdepalvelut), hyvinvointiin ja terveyteen liittyvän ryhmätoiminnan järjestäminen opiskelijoille, monialaista tukea tarvitsevan opiskelijan palvelukokonaisuuden koordinointi, voi toimia opiskeluympäristöjen tarkastusten koordinaattorina, lyhytterapeuttiset interventiot.

Lääkärit

Lääkärintarkastus tehdään ensimmäisenä tai toisena opiskeluvuonna, jollei sitä ole tehty opiskelijaksi hyväksymisen yhteydessä. Lääkärintarkastus järjestetään aina ensimmäisenä opiskeluvuonna opiskelijalle, joka on erityisopetuksessa tai jonka terveydentilan ja opiskelukyvyn selvittäminen on tarpeellinen opiskelualan tai tulevan ammatin vuoksi. Lääkärin tehtävän kuvaan kuuluu:

Terveystarkastukset, terveydenhoito- ja sairausvastaanottokäynnit ja psykoterapiaan ohjaamisen edellyttämä hoito ja lausunto (ensimmäisen lausunnon on oltava psykiatrilta tai psykiatrisessa yksikössä erikoistuvalla)

3. Suunnitelma hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien välisestä yhteistyöstä

Tärkein kehitysympäristö lapselle on luonnollisesti koti ja perhe. Myös koululla on lapsen ja nuoren kasvulle ja oppimiselle tärkeä merkitys. Opiskeluympäristö muodostuu psyykkisistä, fyysisistä, sosiaalisista ja pedagogisista sisällöistä. Lähtökohtana on, että koulu yhteistyön aikuiset noudattavat johdonmukaisesti yhteisesti sovittuja pelisääntöjä. Koti ja koulu täydentävät toisiaan lasten ja nuorten suotuisan kasvun, kehityksen sekä oppimisen edellytysten luomisessa. Yhteistyöllä kodin ja oppilaitoksen välillä pyritään vastavuoroiseen kasvatuskumppanuuteen. Lisäksi keskinäisen yhteistyön avulla huoltajille annetaan tietoa lapsen/nuoren kasvuun ja kehittymiseen liittyvistä teemoista sekä niiden tukemisen mahdollisuuksista. Opiskeluhuollon palveluiden ja opiskeluhuollon yhteistyön tavoitteena on ehkäistä ongelmien syntyä, sekä edesauttaa jo syntyneiden haasteiden ratkomista.

3.1 Yksilökohtainen monialainen asiantuntijaryhmä

Yksilökohtainen monialainen asiantuntijaryhmä, jota kutsutaan myös yksilökohtaiseksi oppilas-/opiskelijahuoltoryhmäksi suositellaan koollekutsuttavaksi huolen havaitessa. Yksittäisen opiskelijan monialaista opiskeluhoitoa toteutetaan aina tapauskohtaisesti tarpeen ja tilanteen mukaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä. Opiskelijat ja huoltajat ovat vahvasti osallisina yksilökohtaisessa opiskeluhoitotyössä. Sovitussa kokoonpanossa tulee olla vähintään yksi lakisääteisen opiskeluhoollon palveluiden ammattihenkilö. Monialainen yksilökohtainen opiskeluhoito tuleekin huomioida opiskelijan tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluhoollon tuen järjestämiseksi.

3.2 Opiskeluhuollon palveluiden yhteisöllinen työ

Opiskeluhuollon palveluiden konsultatiivisen toimintatavan avulla tuetaan opettajia esimerkiksi ryhmäytymisprosesseissa, joissa sisältöinä ovat esimerkiksi luokan ilmapiirin, kaverisuhteisiin ja yhteistyöhön liittyvät asiat. Käytännön yhteisöllisessä opiskeluhoitotyössä voidaan erilaisten tilanteisiin soveltuvien ryhmätoimintojen avulla aikaansaada ennaltaehkäisevää laajaa positiivista vaikutusta koko oppimisympäristöön ja sen jäseniin.

Tarkennetut opiskeluhoitosuunnitelmat tehdään pääsääntöisesti kuntakohtaisesti, mutta ne on mahdollista toteuttaa myös oppilaitoskohtaisesti ja ne ovat osa opetussuunnitelmaa. Niihin sisällytetään toimintaohjeet mm. kouluyhteisössä ilmenevään kiusaamisen havainnointiin ja varhaiseen puuttumiseen, päihde- ja käytöshäiriöihin tai muihin kouluyhteisössä ilmeneviin ongelmiin.

3.3 Kodin ja opiskeluhuollon välinen yhteistyö

Hyvä kodin ja koulun aikuisten välinen yhteistyö sekä osallisuuden mahdollistava, voimavaralähtöinen toimintakulttuuri edistävät kouluyhteisön toimintaa. Yhteistyö mahdollistaa varhaista tukea lapsille, nuorille ja perheille sekä edistää koko kouluyhteisön hyvinvointia. Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö toteutetaan huomioiden yksilökohtaisesti kunkin lapsen ja nuoren kehitystaso ja tarpeet.

Toimiva vanhemmuus edistää myös kouluyhteisön hyvinvointia. Vanhemmuutta vahvistetaan kehittämällä oppilashuollon ulkopuolisia matalan kynnyksen palvelupisteitä (esim. Hyvinvointiasemat, Lasten ja nuorten talo, lapsiperheiden neuvontapiste sekä omahoitoa tukevia sähköisiä palveluja (mm. opiskeluterveyden Chat-palvelu ja verkossa toteutettavat ohjatut omahoito-

ohjelmat). Lisäksi vanhemmuuteen liittyviä haasteita käsitellään yksilökohtaisissa tapaamisissa.

3.4 Alueellisen yhteistyön tavoitteet

Tähän alueelliseen opiskeluhoitosuunnitelmaan on kirjattu hyvinvointialueen ja alueen koulutuksen järjestäjien yhdessä sopimat tavoitteet ja periaatteet opiskeluhoitopalvelujen järjestämiseksi.

Alueellisen opiskeluhoiton yhteistyöryhmän tehtävänä on seurata 13 a §:ssä tarkoitetun alueellisen **opiskeluhoitosuunnitelman toteutumista sekä** lisäksi opiskeluhoitopalvelujen, koulutuksen järjestäjien, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen sekä muiden tarvittavien palvelujen **yhteistyön toteutumista.** (OhL14a§)

Etelä-Karjalan alueellisen yhteistyön tavoitteet:

- 1) valmistella alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma hyvinvointialueen aluevaltuustolle
- 2) seurata alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman toteutumista: alueellisen yhteistyöryhmän kokoontuminen 4 x vuodessa
- 3) opiskeluhoitopalvelujen, koulutuksen järjestäjien, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen sekä muiden tarvittavien palvelujen yhteistyön toteutumista:
  - Opetuksen järjestäjät ilmoittavat tulevan lukuvuoden opiskelijamäärät maaliskuun loppuun mennessä.
  - Opiskeluhoiton palvelut ilmoittavat tulevan lukuvuoden arvion opiskeluhoiton ammattilaisten htv:stä
  - Opiskeluhoiton palvelut ilmoittavat kuluneen lukuvuoden henkilöstötyövuositoteuman 15.toukokuuta mennessä

4) käsitellä hyvinvointialueen ja sen alueella toimivien koulutuksen järjestäjien välisiä opiskeluhuollon yhteistyökysymyksiä

5) huolehtia muista kuin 1-4 kohdassa tarkoitetuista sille erikseen annettavista tehtävistä.

4 Alueella sijaitsevien koulutuksen järjestäjien opiskeluhuoltosuunnitelmista ilmenneet arviot opiskeluhuoltopalvelujen kokonaistarpeesta ja muut mahdollisesti tarvittavat toimenpiteet

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden kuntien yhteenlasketun ikäluokan koko on keskimäärin noin 1200 lasta. Esiopetuksessa on vuosittain noin 1000 lasta, perusopetuksessa noin 11 000 lasta ja toisella asteella noin 4800 opiskelijaa (kevään 2023 tarkastelu). Esi- ja perusopetusta järjestetään kaikissa yhdeksässä kunnassa. Lukiokoulutusta on tällä hetkellä kuudessa kunnassa ja ammatillista toisen asteen koulutusta kolmessa kunnassa. Väestöennusteen mukaan haja-asutusalueilla asuvien nuorten määrä osoittaa alenevaa trendiä.

Neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tehtäviin kuuluvat oppilaiden suotuisan kasvun ja kehityksen seuranta ja tukeminen. Lisäksi siihen kuuluvat erityisen tuen tai tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen ja niissä tukeminen sekä pitkäaikaisesti sairaan lapsen omahoidon tukeminen yhteistyössä muiden oppilashuollon toimijoiden kanssa sekä tarvittaessa jatkotutkimuksiin ja -hoitoon ohjaaminen (Terveystieteidenhuoltolaki 1326/2010 §15, §16, §17; VN asetus

338/2011). Selvitysten mukaan (mm. Lamikehanke) sosiaali- ja terveyden huollon erityistä tukea esikouluikäisistä tarvitsee noin 25 % ja kouluikäisistä noin 24 %.

Käytettävissä olevat opiskeluhuollon palvelut: koulu- ja opiskeluterveydenterveystenhoitajat sekä lääkärit; opiskeluhuollon psykologit ja kuraattorit (ml. vastaava koulukuraattori) ja tarpeen mukaan myös muita sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisia. Tavoitteena on ammattikuntaکوhtaaiset, keskimäärin valtakunnallisten suositusten mukaisiin oppilasmääriin suhteutetut resurssit.

Esi- ja perusopetuksessa on ollut käytössä kolmiportainen tuki vuodesta 2011 alusta lukien. Tukimuodot ja avustajapalvelut perustuvat oppilaiden tarpeisiin. Erilaisia tukimuotoja kehitetään edelleen, mikä saattaa vaikuttaa eri tuen piirissä olevien oppilaiden määriin ja eri tukitoimien määriin.

Lukiolaissa (714/2018) on määritetty lukiolaisen oikeus opiskelun erityiseen tukeen. Tällä viitataan erityisopetukseen ja muuhun oppimisen tukeen yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Em. tukitoimet toteutetaan opetushenkilöstön yhteistyönä (Lukiolaki 714/2018, 28§)

Ammattiopisto Sampo noudattaa ammatillisesta koulutuksesta koskevaa lakia (Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017) ja asetusta (Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta 138/2018), joissa on erikseen määritelty erityisopetuksen toteuttamisen edellytykset. Näiden lisäksi ammattiopiston erityisopetuksen suunnitelma ohjaa yksityiskohtaisemmin erityisen tuen toteuttamisen sekä resursoinnin. Opiskelijahuollon kokonaisuuteen erityisopetuksen lisäksi kuuluvat opinto-ohjaus, opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalvelut, opiskeluterveydenhuolto sekä monipuolinen asiantuntijoista koostuva asiantuntijaverkosto.

4.1 Opiskeluhuollon palveluiden mitoitus

Kuraattori ja psykologipalveluiden mitoitus on lakisääteinen. Kuraattoripalveluissa 670 opiskelijaa / htv ja psykologipalveluissa 780 opiskelijaa / htv. Kuraattoreiden ja psykologien lakisääteinen mitoitus koskee esi- perus- ja 2.asteen palveluita.

THL:n mitoitussuositukset koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa on laskettu kokoaikaisen työntekijän vuoden työaikaa eli henkilötyövuotta kohti, kun vuosilomaa ei ole sijaistettu.

THL ohjaa, että paikallisesti sovitaan, miten työntekijäkohtaisissa mitoituksissa huomioidaan

- useat työskentelytoimipisteet ja työaikana kuljettavat matkat
- maahanmuuttajataustaiset asiakkaat ja erityisesti tarve tulkin käytölle tapaamisissa
- alueiden sosioekonomiset erot
- työskentely useammalla palvelusektorilla

Mitoitus suositus on laskettu palvelujen lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi

Terveystenhoitajien ja lääkäreiden mitoitus suositukset ovat suosituksia.

THL:n suositus kouluterveydenhoitajien osalta on 460 oppilasta / htv ja koululääkäreiden suositus on 2100 oppilasta/htv perusasteella.

Esiopetusikäisten terveydenhoitaja mitoitus suositus on 320 lasta/htv.

Opiskeluterveydenhuollossa THL:n terveydenhoitajien suositus 570 opiskelijaa/htv ja lääkäreiden suositus 1800 opiskelijaa/htv.

4.2 Suunnitelma opiskeluhuoltopalvelujen voimavarojen kohdentamisesta

Tiedot suunnitelman toteuttamisesta, seurannasta sekä opiskeluhuollon laadunarvioinnista –suunnitelman toteuttaminen:

Yksilökohtainen kohdennettu työ ja yhteisöllinen työ koko koulu yhteisöä, luokkaa, pienryhmää kohdennettuna työnä. Esi-, perus- ja 2. asteelle Opiskeluhuollon palveluihin kuuluvat kuraattorit, psykologit, terveydenhoitajat ja lääkärit. Kuraattori- ja psykologityön painopiste oppilas- ja opiskeluhuoltolain mukaan tulee olla yhteisöllisessä työssä. Kohdennettu yksilökohtainen palvelu on oppilaan/opiskelijan oikeus, joka perustuu vapaaehtoisuuteen. Henkilöstömitoituksessa pyritään huomioimaan suosituksia ja noudatetaan lakisääteistä mitoitusta.

Säännöllisesti vuosittain opetuksen järjestäjät ilmoittavat kalenterivuositain maaliskuun loppuun mennessä oppilas- ja opiskelijamäärät, joilla suunnitellaan tulevan lukuvuoden henkilöstömitoitus ja aluejako.

Suunnitelmaa toteutetaan ja seurataan yhdessä alueellisen opiskeluhuollon yhteistyöryhmässä säännöllisten tapaamisten yhteydessä. Tarvittaessa tavataan mahdollisten ilmiöiden selvittämiseksi sovitulla kokoonpanolla. Edistämme yhteistyöryhmälle asetetun teeman mukaisesti turvallista ja hyvinvoivaa oppilaitosympäristöä.

5. Toimenpiteet suunnitelman toteuttamiseksi, seurantaan ja arviointiin

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma päivitetään kerran valtuustokaudessa ja se hyväksytetään Etelä-Karjalan hyvinvointialueen hallituksessa sekä kuntien valtuustoissa.

Opiskeluhuollon monialainen ohjausryhmä muodostetaan Etelä-karjan Hyvinvointialueen (Ekhva) oppilas- ja opiskeluhuollosta vastaavien henkilöiden, Ammattiopisto Sampon sekä Etelä-Karjalan maakunnan kuntien sivistystoimien edustajista.

Opiskeluhuollon monialainen ohjausryhmä seuraa, arvioi ja kehittää systemaattisesti kuntakohtaisten opiskeluhoitosuunnitelmien toteutumista. Alueellisessa yhteistyöryhmässä sovitut yhteiset tavoitteet ja toteutuminen on osa opetuksenjärjestäjien opiskeluhoitosuunnitelmien toteutumista. Alueellisessa yhteistyöryhmässä arvioidaan vuosittain kuntien, opetuksen järjestäjien ja opiskeluhoitopalveluiden esille nostamia alueellisia ilmiöitä ja tarvittaessa yhteisiä tavoitteita tarkennetaan opiskeluhuollon suunnitelman voimassa olon aikana.

Myös koulukohtaisissa opiskeluhoitoryhmissä arvioidaan ja kehitetään opiskeluhuollon toimintaa. Seurannan ja arvioinnin tukena ovat kyselyjen ja kartoitusten sekä erilaisten palautteiden ja itsearviointien palautteet (mm. valtakunnallinen kouluterveyskysely, alueelliset koulujen hyvinvointiprofiilit, Oppilashuollon palvelujen kouluille suuntaama tyytyväisyyskysely). Lisäksi opiskeluhuollon palveluista on mahdollista saada palautetta ja kehittämisehdotuksia Ekhva:n asiakaspalautteiden kautta. Arvioitavana on vuosittain (touko/elokuussa) opiskeluhuollon palveluiden henkilöstömitoituksen toteutuminen. Tulevina vuosina on ennustettu oppilasmäärien putoaminen perusasteella noin 300 oppilasta per vuosi.

Perusopetuksen opetuksenjärjestäjien opiskeluhoitosuunnitelmiin voi tutustua:
[Perusopetus - ePerusteet \(opintopolku.fi\)](#)

Etelä-Karjalan hyvinvointialue

Kirjaamo

Valto Käkelän katu 3

53130 Lappeenranta

Vaihde 05 352 000

Faksi 05 352 7800

etunimi.sukunimi@ekhva.fi

www.ekhva.fi

Y-tunnus: 3221313-1

Asiakirja päättyy tähän.

Liite 1

Alueellisen opiskeluhuollon yhteistyöryhmän osallistujat (lukuvuosi 2024–2025)

Etelä-Karjalan hyvinvointialue

Räisänen Riikka, palvelupäällikkö, Perhekeskus sekä Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut, pj.

Siintamo Leea, ylilääkäri, Perhekeskus

Pennanen Sirkka, johtaja, perhepalvelut

Pietinen Heidi, toimintayksikön esihenkilö, koulukuraattoripalvelut ja vs. toimintayksikön esihenkilö, koulupsykologipalvelut

Purosalmi Pinja, toimintayksikön esihenkilö, opiskeluhoollon palvelut, 2. aste

Riikonen Kaisa, toimintayksikön esihenkilö, kouluterveydenhuolto

Leivo Emma, vs. toimintayksikön esihenkilö, kehitykselliset palvelut

Enbuska Jenni, palveluesimies, suun terveydenhuolto

Rautio Aija, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen päällikkö

Parkkonen Virpi, sihteeri

Tuomi Johanna, sihteeri

Imatra

Rovio Minna, opetus- ja nuorisopäällikkö

Linnavuori Hannariikka, kasvatuksen ja koulutuksen erityisasiantuntija

Leinonen Minna, varhaiskasvatuspäällikkö

Itä-Suomen koulu

Mattila Antti, rehtori, Imatran yksikkö

Naskali Jani, rehtori, Lappeenrannan yksikkö

Joutsenon opisto

Kähärä Tarja, rehtori

Kristillinen koulu

Marttiina Kainulainen, johtaja

Lappeenranta

Junnilainen Juhani, hyvinvointi- ja sivistyspalveluiden toimialajohtaja

Routti Mari, opetustoimenjohtaja

Laari Heidi, opetuspäällikkö

Seppänen Anna, hyvinvointipalveluiden kehittämispäällikkö

Nousiainen Mirva, varhaiskasvatusjohtaja

Häyrynen Eeva-Leena, varhaiserityiskasvatuksen koordinaattori

Lemi

Karppinen Sanna, rehtori

Kivinen Mia, varhaiskasvatusjohtaja

Luumäki

Hyvärinen Pekka, rehtori

Könönen Kai, sivistystoimenjohtaja

Kiviranta Outi, hyvinvointisuunnittelija

Parikkala

Ripatti Helena, rehtori

Hyttinen Auli, sivistysjohtaja

Muukkonen Mervi, varhaiskasvatuspäällikkö

Rautjärvi

Hirvonen Janne, rehtori

Koistinen Anu, hyvinvointijohtaja

Ruokolahti

Heikkinen Saira, rehtori

Puustjärvi Aleks, hyvinvointipalveluiden toimialajohtaja

Saimaan ammattiopisto Sampo

Veli Kotila, koulutus­päällikkö

Savitaipale

Pakarinen Nina, sivistystoimenjohtaja

Kyyrä Petri, rehtori

Korhonen Sami, apulaisrehtori

Steinerkoulu

Kossila Titta, rehtori

Step-koulutus

Lehvonen Marika, koulutus­päällikkö

Taipalsaari

Leinonen Kirsi, sivistysjohtaja

Alaikäisten opiskelijoiden vanhempien tai huoltajien edustajat

Matikainen Iida

Multanen Elina

Salomaa Mira

Opiskelijoiden edustajat

Lukuvuoden 2024–2025 edustajat eivät ole tiedossa.

Lisäksi yhteistyöryhmään voidaan kutsua mukaan opiskeluhuollon työntekijöiden edustajia sekä tarvittaessa muita yhteistyötahoja.